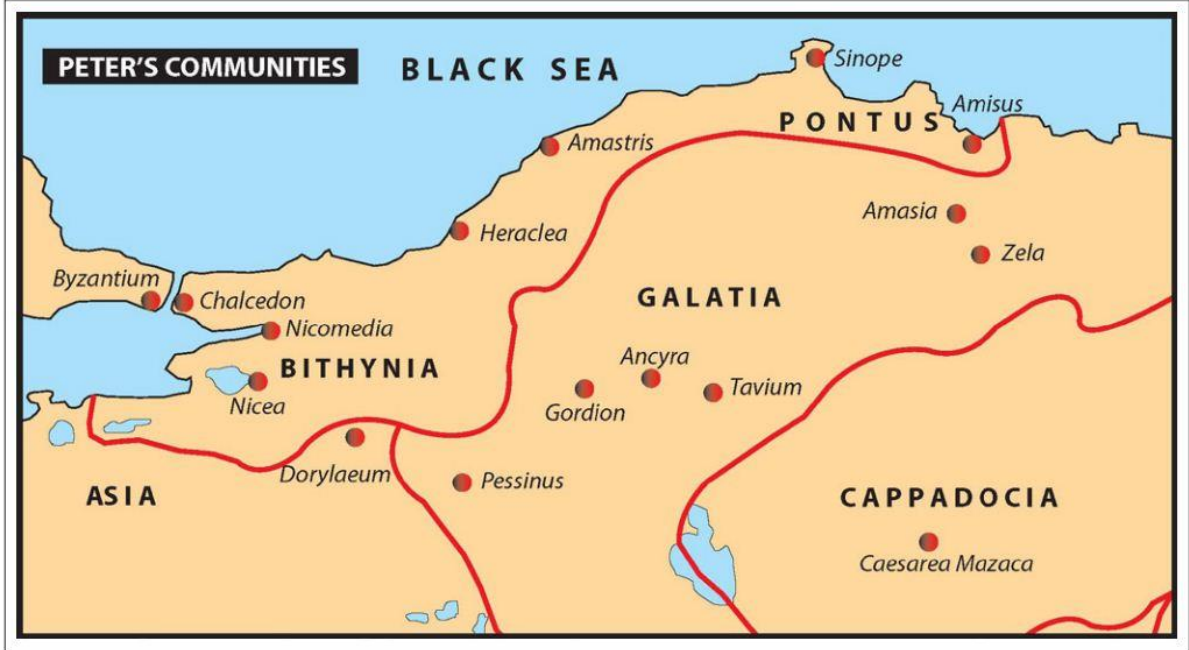

Galatlar - Tavium Antik Kenti (Büyük ve Küçük Kale Höyükleri)

GALATLARIN YAŞADIĞI BÖLGE

MAP 1: The geography of Peter's communities (prepared by Burhan Oral)

Bir Galat kenti olan Tavium, Yozgat'ın 30 km batısındaki Büyüknefes köyünde yer alır. Yerleşim MÖ 4. binyıldan itibaren iskân edilmiş ve Hitit döneminde gelişerek Taviniya olarak anılmaya başlanmıştır. Burası Hitit başkenti Hattuşa'ya sadece 20 km mesafededir. Tavium MÖ 3. yüzyılda, Tuna bölgesi kökenli bir Kelt (Galatlar) kavmi olan Trokmiler tarafından yeniden iskân ve inşa edilmiştir. Kent İç Anadolu Bölgesinde Trokmilerin yaşadığı Orta Kızılırmak Yöresinin ticaret merkezi ve başkenti konumundaydı. Barbar ve savaşçı bir kavim olan Galatlar şehirciliği ve düzenli yaşamı pek sevmezler, geçimlerini paralı askerlik yaparak, haraç alarak ve tarımla uğraşarak sağlarlardı. Bundan dolayı da Anadolu'da yerleştikleri bölgenin gelişimini engellediler ve kurulu kentlerin gerilemesine neden oldular. Ancak; Galatlar Ankyra, Pessinus ve Tavium'u ticaret merkezi haline dönüştürebilmişlerdir.

Tavium' un; krallık yolu, Asya ve Karadeniz - Suriye yolu üzerinde dört yol ağzında olması da önemini bir kat daha artırmaktadır. Herodot'un Tavium'dan geçtiğini belirttiği Kral Yolu'nun buraya uğradığını ifade eden diğer bir kişi Prof. W.M.Ramsay'dır. Buna göre, Kuzeybatıda Nicomedia'dan başlayıp, Nikaia, Dorylaion, Germa, Ankyra ve Tavium'dan geçen yol, kuzeydoğuda Boğazköy(Hattuşa), Karissa(Alaca) ve Amisos'a yönelmektedir. Ayrıca yine güneyden Mokissos (Kırşehir)'dan gelen yol Tavium'a uğramaktaydı.

Coğrafyacı Strabon'un Tavium o devirde bir ticaret merkezi olduğu, Mithridation ve Danala isimli kaleleri, Zeus'un tunçtan yapılmış heykeli ve kutsal alanları bulunduğu bahseder. Bunlardan anlaşılacağı üzere Tavium Galat ve Roma devirlerinde önemli bir merkezdir. Galatia bölgesi M.Ö. 25 yılında Augustus tarafından Romanın Eyaleti haline dönüştürülür.

Tavium'da şu ana kadar kapsamlı kazı çalışması yapılmamıştır. 1997 yılından beri yörede Avusturya Klagenfurt Üniversitesinden Prof.Karl Strobel başkanlığında yüzey araştırmaları yapılmaktadır. Bu çalışmalar kapsamında, Büyüknefes ve çevresinde yer alan birçok köyde de yüzey araştırmaları yapılmış (Yakuplu, Süleymanlı, Körpeli, Haydarbeyli, Sağlık, Dereboymul, Beşerek, Susuz, Çamdibi, Çakırhacılı, Zincir, Türkmensarılar, Çatma, Sarıfatma, Cihanpaşa,Salmanlı v.s.) geniş bir çevrede antik yerleşim izleri tespit edilmiştir. Araştırmalar sonunda çok sayıda seramik parçaları, sütun kaide ve tamburları, mezar stelleri, Bizans dönemine ait yazıtlı mezar ve birçok mimari kalıntılara rastlanmıştır. Geniş bir çevrede yapılan çalışmalar sonucunda şu ana kadar, Kalkolitik çağdan – İslami döneme kadar iskân izleri tespit edilmiştir.

Ayrıca Büyüknefes Köyü'nde Strabon'un bahsettiği kaleler olsa gerek günümüzde Büyük ve Küçük Kale adıyla bilinen yerler ve küçük kaleye yakın yerde tiyatro kalıntıları araştırmacılar tarafından tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Galatlar'dan önce Hitit izleri taşıyan ve daha sonra Bizans'ın toprağı olan bir bölgenin bu güne kadar devam eden yüzey araştırmalarının bir kazıya dönüşmemesi, yörenin geçmişini tüm aydınlığı ile ortaya çıkarmak, kültür ve turizme kazandırmak açısından büyük gecikme arz etmektedir.

TAVIUM ANTİK ŞEHİRİ BÜYÜKKALE VE KÜÇÜKKALE HÖYÜKLERİ

Yozgat İli, Merkez İlçesi, Büyük nefes Köyü, Çatalmağra Mevkiinde Büyük ve Küçük Kale Höyükleri 16/08/1989 tarih ve 478 sayılı Karar No ile Kayseri Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından 1. derece sit alanı olarak tescillenmiştir.

Küçükkale Höyüğü: 150 metre çapında ve 20 metre yüksekliğinde olup oval bir görüntüye sahiptir.

Büyükkale Höyüğü: 220-230 metre çapında, doğu yönünde 15 metre, kuzeybatı yönünden ise 30-35 yüksekliğe sahiptir. Oval ve üzeri düz bir zemine sahiptir.

İki höyük arası eğimli bir arazi olup aralarında yaklaşık 60 metre bulunmaktadır. Höyükler üzerinde yapılan yüzey araştırmalarında eski Tunç döneminden Roma dönemine kadar iskan edildiği bulunan seramiklerden anlaşılmaktadır. Büyük ve Küçük Kale adıyla bilinen yerler ve küçük kaleye yakın yerde tiyatro kalıntıları araştırmacılar tarafından tespit edilmiştir

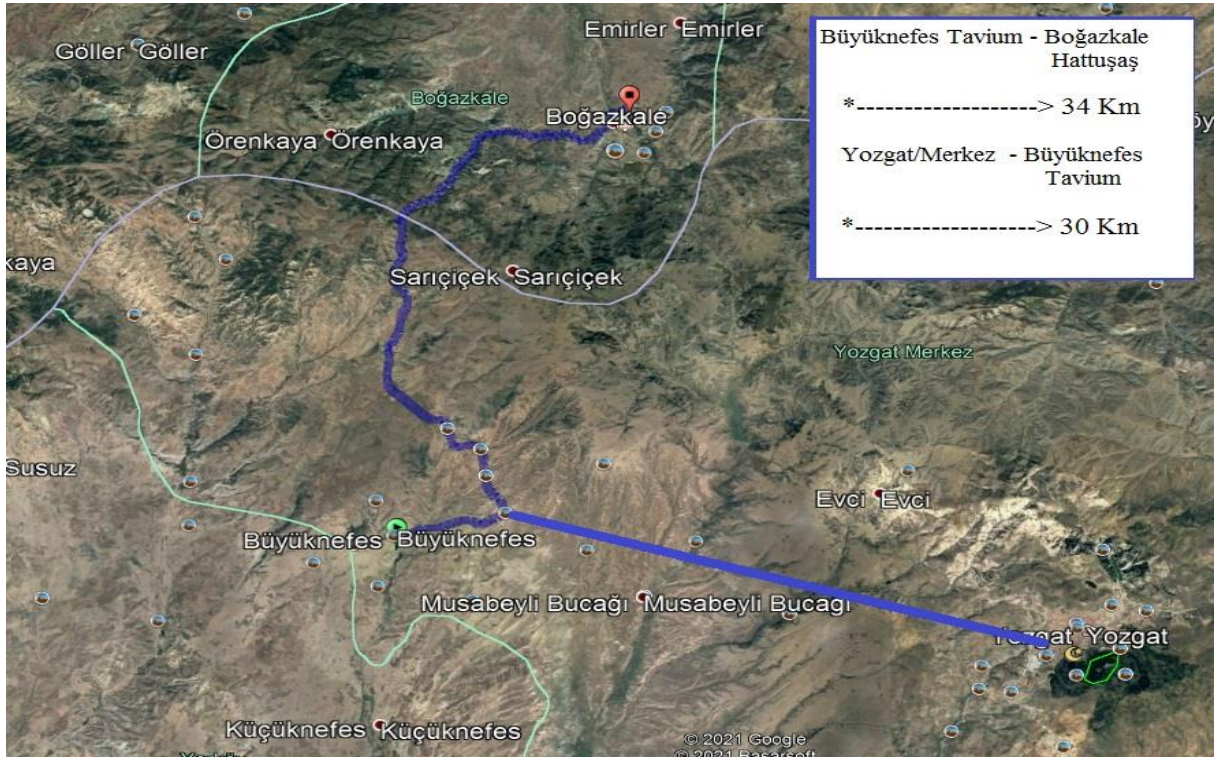
Büyüknefes Köyü ve Tavium Antik Kenti;

Şehrimizin Merkez İlçesine bağlı Büyüknefes Köyünde bulunan Tavium Antik Kenti MÖ 4. binyıldan itibaren iskân edilmiş ve Hitit döneminde gelişerek Taviniya olarak anılmaya başlamıştır. Burası Hitit başkenti Hattuşa'ya sadece 20 km mesafededir. Tavium M.Ö. 3. yüzyılda Tuna bölgesi kökenli Galat kavminin Trokmiler boyu tarafından yeniden iskân ve inşa edilmiştir. Tavium'un Asya ve Karadeniz- Suriye yolu üzerinde dört yol ağzında olması da önemini bir kat daha artırmaktadır. Herodot tarihinde Kral Yolu'nun Tavium'dan geçtiği belirtilmektedir. Bunlardan anlaşılacağı üzere Tavium Galat ve Roma devirlerinde önemli bir merkezdir. Galatia bölgesi M.Ö. 25 yılında Augustus tarafından Roma'nın Eyaleti haline dönüştürülür. Büyüknefes köyün tarihine ışık tutması açısından köy çevresinde bulunan yapı taşlarından bahsedilmesi gerekir ki buna örnek olarak; Köy Camiinin önündeki çeşmenin duvarlarında bulunan çeşitli figürlü taşlar, Yozgat Müzesinde bulunan Aslan Heykeli, mezarlıklarda bulunan sütun ve sütun başlıkları Büyüknefes Köyü Bağlar Mevkiinde bulunan mimari parçalardır.

Büyüknefes Tavium Antik Kenti Galat döneminde bölgenin bir ticaret merkezi idi. Zamanla önemini kaybeden şehir terk edildikten sonra yüzeyde kalan mimari elemanlar devşirme malzeme olarak başta Büyüknefes Köyü'nde olmak üzere çevre köylerdeki binalarda kullanılmıştır. Bu mimari parçaların bir kısmı Büyüknefes Köyü Sağlık Ocağı bahçesinde toplanarak açık hava müzesi şeklinde sergilenmektedir.

BOĞAZKALE (HATTUŞAŞ) VE BÜYÜKNEFES (TAVIUM ANTİK ŞEHİRİ)

Büyüknefes Tavium Antik Kenti ve çevresinde 1997-2009 yılları arasında Avusturya Klagenfurt üniversitesinden Prof. Karl STROBEL başkanlığında yürütülen yüzey araştırmalarının zamanla kazıya dönüşmesi ve bir ören yeri haline getirilmesi düşünülmekte iken, araştırmaların sonlandırılmasıyla Tavium'un geleceği belirsiz bir hal almıştır. Bu belirsizliğin ortadan kaldırılması için üniversitelerin yapacağı araştırmalar ve yapılacak arkeolojik kazı çalışmaları ile ortaya çıkarılacak tarihsel kent, bölge tanıtımına ve turizmine etkisini kat ve kat artıracak düşünülmektedir. Ayrıca yapılacak çalışmalar ile buranın ören yeri statüsüne alınması ve Boğazköy Hattuşaş ören yerine yakın olması ile birlikte bağlantılı tur seferleriyle buraya gelen ziyaretçiler için de alternatif bir güzergah oluşturabilecektir. Böylelikle gerek Şehrimizin tanıtımı gerekse turizm sektörünün canlanması sağlanacaktır

TAVİUM ANTİK KENTİ BÖLGESİNDE BULUNAN ASLAN HEYKELİ
YOZGAT MÜZESİ BAHÇESİNDE SERGİLENMEKTEDİR.

BÜYÜKNEFES KÖYÜNDE BULUNAN TAVİUM DEVRİ KABARTMA
SÜSLEMELİ KÖY ÇEŞMESİ

BÜYÜKNEFES KÖYÜNDE BULUNAN VE KÖY MUHTARLIĞI BAHÇESİNDE SERGİLENEN TAVİUM ANTIK ŞEHİRİ MERMER VE BAZALT TAŞLARDAN SÜSLEMELİ MİMARİ YAPI TAŞLARI ROMA DÖNEMİ BULUNTULAR; LATİNCE YAZITLARIYLA DA DİKKATLERİ ÇEKMEKTEDİR. AYRICA KABARTMA VE SÜSLEMELERDEN DOĞU ROMA DÖNEMİ OLDUĞU TAHMİN EDİLMEKTEDİR.

